

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Brádky a soudců JUDr. Lenky Jirglové a JUDr. Petra Erby v právní věci

žalobce [redacted], narozeného dne [redacted]
bytem [redacted]

proti

žalované [redacted], narozené dne [redacted]
bytem [redacted]

o vypořádání společného jmění manželů, o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Mostě č.j. 16 C 124/2009-200 ze dne 13.9. 2016,

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se v napadeném výroku II. **mění** tak, že žalobce a žalovaná jsou povinni zaplatit každý [redacted], nar. [redacted], částku ve výši 35.000,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně vypořádal zaniklé společné jmění účastníků po rozvodu jejich manželství; ve výroku I. rozhodl, že žalobce a žalovaná jsou povinni zaplatit každý matce žalované [redacted], nar. [redacted], dluh ve výši 1.500,- Kč, ve výroku II. rozhodl, že žalobce a žalovaná jsou povinni zaplatit každý dceři žalované [redacted], nar. [redacted] dluh ve výši 75.000,- Kč, ve výroku III. uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 232.715,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku, ve výroku IV. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, a ve výroku V. rozhodl, že Mgr. Ing. Petr Pergl, advokát se sídlem v Litvínově má vůči České republice – Okresnímu soudu v Mostě – právo na zaplacení odměny ve výši 39.2921,30 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že manželství účastníků zaniklo rozvodem ke dni 9.1. 2009, žaloba na vypořádání zaniklého společného jmění manželů (dále též jen „SJM“) byla podána v zákonné tříleté lhůtě, rozsah majetku, jehož vypořádání se domáhali, vymezili účastníci v průběhu řízení. Předmětem Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Láchová

vypořádání se tak stala částka 3.000,- Kč, kterou si účastníci půjčili od matky žalované [REDACTED], částka 150.000,- Kč, kterou si účastníci půjčili od dcery žalované [REDACTED], a za trvání manželství účastníků vzniklé dluhy ve výši 465.430,- Kč, které žalobce věřitelům zaplatil po právní moci rozsudku o rozvodu manželství. Vypořádání společného jmění provedl soud prvního stupně podle § 149 odst. 2 občanského zákoníku (zákona č. 40/1964 Sb., účinného do 31.12. 2013, dále též jen „obč. zák.“). Ohledně částky 150.000,- Kč (výrok II. rozsudku) vzal za prokázané, že v této výši vznikl v době trvání manželství oběma účastníkům závazek ze smlouvy o půjčce vůči [REDACTED], když tyto prostředky byly za trvání manželství rovněž spotřebovány; na tento závazek, který je ve smyslu § 143 odst. 1 písm. b) obč.zák. součástí SJM, nebylo nic zapláceno. Existenci závazku měl soud prvního stupně za prokázanou především z výpovědi svědkyně [REDACTED], jež popsal výši půjčky, mechanismus jejího vzniku a skutečnost, že takto získané peníze byly použity v rodině účastníků, kteří měli půjčku splácet. Svědkyně v roce 2003 uzavřela smlouvy o úvěru na celkovou částku 150.000,- Kč, a to od Komerční banky celkem 50.000,- Kč, od GE Money Bank celkem 50.000,- Kč, od Home Creditu celkem 20.000,- Kč, rovněž tak od dalších společností, získané prostředky poskytla do rodiny účastníků. V tomtéž roce svědkyně opustila společnou domácnost po neshodách s účastníky a ze stejného důvodu nežádala o vrácení peněz, které nakonec zaplatila sama. Půjčka vznikla v roce 2003 a stala se tak součástí pasiv vzniklých účastníkům v době trvání manželství. O nákladech účastníků rozhodl soud prvního stupně podle § 142 odst. 2 o.s.ř. při částečném úspěchu každé ze stran v této věci. O náhradě nákladů ustanoveného zástupce žalované rozhodl podle § 149 odst. 2 o.s.ř.

Výlučně proti výroku II. uvedeného rozsudku podal žalobce odvolání, kterým se domáhal zrušení napadeného výroku. Namítal, že soud prvního stupně si nenechal předložit důkazy o tom, že [REDACTED] si nějaké peníze půjčovala a vycházel jen z jejího tvrzení. Zcela chybí písemné důkazy o uzavření úvěrů v roce 2003 a o tom, zda svědkyně vůbec nějaké peníze a případně v jaké výši do rodiny poskytla. Odvolatel si žádné peníze od svědkyně nepůjčoval, ona sama od něj také žádné nežádala. V době údajné půjčky jí bylo 20 let, byla po studiích a vlastní peníze neměla.

Žalovaná v písemném vyjádření k odvolání uvedla, že námitky obsažené v odvolání měl žalobce uplatnit již při výslechu svědkyně, toho nevyužil, žádné důkazy, které by výpověď svědkyně vyvracely, rovněž nenavrhl. Domáhala se proto potvrzení napadeného rozsudku.

Při jednání, které krajský soud jako soud odvolací ve věci nařídil, byla opětovně vyslechnuta svědkyně [REDACTED], rovněž byly provedeny listinné důkazy smlouvami uzavřenými svědkyní s úvěrovými či bankovními společnostmi. Z výpovědi svědkyně odvolací soud zjistil, že v roce 2003 žila v domácnosti účastníků, neměla svůj příjem, na základě falešného potvrzení o příjmu si v době od května do listopadu 2003 půjčovala u různých finančních institucí (dle tvrzení svědkyně u Komerční banky 50.000,- Kč, u GE 50.000,- Kč, u Home Creditu 20.000,- Kč, na OK kartu 10.000,- Kč a u České spořitelny 15.000,- Kč). V souvislosti s falešným potvrzením o příjmu byla vyslýchána policií. S výjimkou půjčky u Home Creditu, která byla na nábytek, šlo o hotovostní půjčky. Půjčku u Komerční banky zaplatila celou babička svědkyně, šlo o vklad 49.000,- Kč na účet. OK kartu předala svědkyně žalované, rovněž tak jí předala kartu od GE a od České spořitelny. Nábytek, který se z půjčky u Home Creditu kupoval, byl pro účastníky. Na půjčku od GE chodily peníze také žalované od sociálky, nebo výplaty žalobce. V rodině účastníků bylo málo peněz, svědkyně cítila potřebu v hospodaření pomoci, poté, co se v listopadu 2003 od účastníků odstěhovala, peníze po nikom neuplatňovala, když viděla, že se hospodářská situace účastníků nezměnila a peníze by nedostala, navíc s účastníky nějaký čas nekomunikovala. Při odstěhování si žádný nábytek z domácnosti účastníků nevzala. Od ledna 2004 převzala splácení půjček. Ze smlouvy uzavřené svědkyní s Home Credit finance a.s. dne 25.8. 2003 bylo zjištěno, že byl téhož dne zakoupen nábytek, a to letiště za 5.900,- Kč, rohová lavice za 6.500,- Kč, rozkládací „dvojka“ za 2.500,- Kč, sušička za 1.700,- Kč, pračka Bosch za

3.500,- Kč, skříň za 1.500,- Kč. Z výpisu pohybů OK karty GE Capital bylo zjištěno, že 27.12. 2003 byl stav – (mínus) 9.641,- Kč, jde o kartu ve vztahu k účtu GE Capital bank č.ú. [REDAKCE], z přehledu transakcí za listopad a prosinec 2003 - 2004 jsou patrné pouze výběry prostřednictvím bankomatu s výjimkou příjmu od města Most – dávky 784,- Kč ve prospěch svědkyně. Z výpisu z účtu u Komerční banky vyplývá, že dne 21.1. 2004 na něj byla vložena hotovost 49.000,- Kč.

Žalobce k výpovědi svědkyně a k listinným důkazům uvedl, že už si na ty věci nevzpomíná, je pravdou, že i žalovaná si brala na nějaké falešné potvrzení půjčku, byla v této souvislosti rovněž vyslýchána. Pokud byl nějaký nábytek z půjčky od Home Creditu kupován, nechala si ho po rozchodu účastníků žalovaná.

Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně pouze v napadené části, tj. ve výroku II. a v závislém nákladovém výroku IV. Jakkoliv řízení o vypořádání společného jmění manželů patří k těm věcem, u nichž z právního předpisu (§ 149 obč. zák.) vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky a odvolací soud tak není vázán rozsahem odvolání, dospěl odvolací soud k závěru, že v daném případě není namístě uplatnit postup ve smyslu ustanovení § 212 písm. c) o.s.ř. a přezkoumávat vypořádání SJM účastníků v celé jeho šíři. Má za to, že v situaci, kdy účastníci vymezili rozsah společného majetku, který mezi nimi má být rozhodnutím soudu vypořádán, a sporným zůstalo pouze vypořádání společného dluhu ve vztahu k jednomu z věřitelů, přičemž podíly účastníků na vypořádání tohoto dluhu jsou stejné, lze v odvolacím řízení přezkoumat toliko tu část rozhodnutí, která se vypořádání uvedeného dluhu týká a která byla odvoláním napadena. Věc odvolací soud, shodně se soudem prvního stupně, posuzoval podle ustanovení občanského zákoníku (zákona č. 40/1964 Sb.), a to ve znění účinném v době zániku společného jmění účastníků, tj. ke dni 9.1. 2009. Postupoval tak ve smyslu § 3028 odst. 2 občanského zákoníku (zákona č. 89/2012 Sb., účinného od 1.1. 2014, kterým byl zákon č. 40/1964 Sb. zrušen), podle něhož se ustanoveními tohoto zákona řídí, není-li stanoveno jinak, i právní poměry týkající se práv osobních, rodinných a věcných; jejich vznik, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů.

Podle § 149 odst. 1 obč. zák. společné jmění manželů zaniká zánikem manželství.

Podle § 149 odst. 2 obč. zák. zanikne-li společné jmění manželů, provede se vypořádání, při němž se vychází z toho, že podíly obou manželů na majetku patřícím do jejich společného jmění jsou stejné. Každý z manželů je oprávněn požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný majetek, a je povinen nahradit, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho ostatní majetek. Stejně tak se vychází z toho, že závazky obou manželů vzniklé za trvání manželství jsou povinni manželé splnit rovným dílem.

Odvolací soud při přezkumu napadené části rozsudku vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, která doplnil vlastním dokazováním. Z výpovědi svědkyně [REDAKCE] a z výpisu z účtu u KB vzal za prokázané, že hotovostní půjčku od Komerční banky, a.s. ve výši 50.000,- Kč zaplatila babička svědkyně vkladem finančních prostředků na účet u KB, svědkyně tak u této půjčky není věřitelem ve vztahu k účastníkům řízení a společný závazek účastníků ve vztahu k ní v této výši nevznikl. Ohledně půjčky z OK karty ve výši 10.000,- Kč odvolací soud z výpovědi svědkyně a z výpisu pohybů OK karty GE Capital uzavřel, že uvedená částka je zahrnuta v rámci půjčky od GE Capital bank ve vztahu k účtu č. [REDAKCE], nejedná se tak o další částku, která by půjčku od GE Capital bank ve výši 50.000,- Kč dále navyšovala; rovněž u této částky proto společný závazek účastníků ve vztahu ke svědkyni nevznikl. Odvolací soud po provedeném dokazování neměl za prokázanou půjčku účastníkům ve výši 15.000,- Kč na základě úvěru svědkyně od České spořitelny, a.s. Podle svědkyně převzala žalovaná kartu ČS, žádná další skutečnosti k této půjčce nebyly tvrzeny a nebyly navrženy ani provedeny žádné důkazy, z nichž by bylo možno o této

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Láchová
(K.ř.č. 1 - rozsudek)

půjčce učinit ve vztahu k předmětu řízení relevantní závěr. V rozsahu 5.000,- Kč pak svědkyně nepotvrdila původně stanovenou výši půjčky (150.000,- Kč). Za prokázané vzal proto odvolací soud finanční prostředky, které svědkyně ze svých úvěrů poskytla účastníkům, ve výši 70.000,- Kč. Jedná se o půjčku ve výši 50.000,- Kč od GE Capital bank, jejíž existenci prokazuje výpověď svědkyně a výpis z účtu č. [REDAKCE], a o půjčku ve výši 20.000,- Kč od Home Creditu, jejíž existenci potvrzuje svědkyně a smlouva ze dne 25.8. 2003. Na účet u GE Capital bank kromě prostředků pocházejících z úvěru svědkyně byly poukazovány rovněž další platby, např. sociální dávky žalované či výplaty žalobce, a z účtu byly prováděny výběry prostřednictvím bankomatu, což svědčí závěru, že tyto prostředky byly spotřebovány v rámci domácnosti účastníků a staly se tak vůči svědkyni společným závazkem účastníků vzniklým za trvání jejich manželství. Stejně tak, pokud byl z půjčky od Home Creditu zakoupen do domácnosti účastníků nábytek, přičemž podle vyjádření žalobce si nábytek, který nebyl učiněn předmětem vypořádání SJM účastníků, nechala žalovaná, vznikl tak účastníkům za trvání jejich manželství společný závazek vůči svědkyni ve výši úvěru, z něhož byl tento nábytek zakoupen. Společné závazky účastníků vzniklé za dobu trvání jejich manželství dosáhly vůči svědkyni výše 70.000,- Kč. V rámci vypořádání SJM účastníků se na tyto závazky aplikuje ustanovení § 149 odst. 2 obč.zák.

Odvolací soud v zásadě sdílí právní závěry, které soud prvního stupně ze zjištění ve věci samé učinil. Správnou je ve vztahu k předmětu odvolacího řízení úvaha ve smyslu § 149 odst. 2 obč.zák. o nutnosti splnění společných závazků účastníků rovným dílem, když důvody k jiné úvaze nebyly v posuzované věci zjištěny. Vzhledem k tomu, že odvolací soud dospěl po provedeném dokazování k závěru o společném závazku vzniklém za trvání manželství účastníků ve výši 70.000,- Kč k [REDAKCE], je logickým důsledkem uvedené úvahy uložení povinnosti každému z účastníků k zaplacení částky 35.000,- Kč k rukám [REDAKCE]. Takto uloženou povinnost považuje odvolací soud za spravedlivé vypořádání společného závazku účastníků ve vztahu k [REDAKCE]. Lhůtu ke splnění povinnosti účastníků určil odvolací soud v souladu s § 160 odst. 1 o.s.ř.

Ze shora vyložených důvodů proto odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v napadeném výroku II. podle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. změnil tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozsudku.

Výroky I. a III. rozsudku soudu prvního stupně, jimiž bylo o vypořádání společného jmění účastníků rozhodnuto podle zásad § 149 odst. 2 obč.zák. a které nejsou ve vztahu závislosti na napadeném výroku II., stejně jako výrok V. o odměně ustanoveného zástupce žalované, nebyly odvoláním dotčeny; v tomto rozsahu tak napadený rozsudek samostatně nabyl právní moci.

Vzhledem ke změně rozsudku soudu prvního stupně rozhodl odvolací soud ve smyslu § 224 odst. 2 o.s.ř. o nákladech řízení před soudy obou stupňů. Při tomto rozhodnutí aplikoval ustanovení § 142 odst. 2 o.s.ř. Rozhodnutí, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu uvedených nákladů, odráží aplikaci zásady rovnosti podílů účastníků na vypořádání jejich zaniklého společného jmění manželů, když výsledek řízení tak nelze poměřovat hlediskem převažujícího úspěchu ve věci.

Odvolací soud vzal na vědomí, že ustanovený zástupce žalované, advokát Mgr. Ing. Petr Pergl, v průběhu odvolacího řízení zastupování žalované ukončil z důvodů nespolupráce žalované a z toho vyplývající ztráty důvěry mezi advokátem a žalovanou. O případných nárocích souvisejících s odměnou ustanoveného zástupce rozhodne soud prvního stupně.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené

rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Účastník může podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, tj. u Okresního soudu v Mostě. Přípustnost dovolání je oprávněněn zkoumat jen dovolací soud.

V Ústí nad Labem dne 2. května 2018

JUDr. Jiří Brádka v.r.
předseda senátu